

Cursuri universitare

Luminița Criștiu-Ninu

Organizarea și exercitarea profesiei de avocat

- NOTE DE CURS -

Luminița Criștiu-Ninu

Organizarea și exercitarea profesiei de avocat

- NOTE DE CURS -

Universul Juridic

București

-2023-

Introducere

© Disciplina organizarea și exercitarea profesiei de avocat urmărește să familiarizeze studenții cu una dintre cele mai importante profesii juridice, avocatura, adresându-se, în primul rând, acelor dintre studenți care vor susține examene de admitere în profesia de avocat.

© Cele mai importante acte normative cu relevanță pentru materia studiată, la care cursul va face trimitere, sunt Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România pentru aprobarea Statutului profesiei de avocat și Codul deontologic al avocatului român, aprobat prin Hotărârea nr. 268/2017 a Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România.

Obiectivele cursului

© Obiectivul general al cursului este acela al cunoașterii reglementărilor aplicabile organizării și exercitării profesiei de avocat, a principiilor care guvernează desfășurarea activității de avocatură și al însușirii noțiunilor specifice organizării avocaturii.

© Obiectivele specifice: La finalizarea acestei discipline studenții vor fi în măsură să explice regulile și principiile aplicabile organizării și exercitării profesiei de avocat, să descrie principalele repere ale statutului avocatului, formele de exercitare a profesiei de avocat, drepturile și îndatoririle avocaților, să cunoască modalitățile de admitere în profesie, incompatibilitățile și interdicțiile avocaților, cazurile de încetare și suspendare din profesie.

© De asemenea, la finalizarea materiei, studenții vor fi capabili să utilizeze limbajul juridic specific și să analizeze situații juridice concrete.

Competențe conferite

După parcurgerea acestui curs, studentul va fi capabil:

- ❖ să aprecieze dacă profesia de avocat se potrivește personalității sale, concepțiilor sale despre lume și viață, în general, cunoștințelor și abilităților sale dobândite pe parcursul studiilor universitare, în special;
- ❖ să definească în termeni riguroși, statutul profesional al avocatului și să explice principiile de organizare a avocaturii.

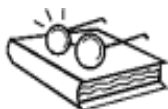
Resurse și mijloace de lucru:

- ❖ metode didactice interactive pentru parcurgerea cursului, precum învățarea bazată pe proiect, învățarea bazată pe probleme, învățare bazată pe întrebări, asaltul de idei (brainstorming). Prin folosirea metodelor interactive, rolurile cadrului didactic se diversifică, el devine moderator, participant alături de studenți la soluționarea problemelor, chiar membru în echipa de lucru. În plus, crește gradul de implicare al studentului, de la simplu receptor la participant activ;
- ❖ utilizarea unor strategii didactice care să pună accent pe construcția progresivă a cunoștințelor și consolidarea continuă a capacităților, flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat, cultivarea capacității studentului de a se autoevalua, a spiritului reflexiv și autoexigentei;
- ❖ metoda conversației care se referă la dialogul dintre profesor și studenți, în care profesorul va avea, nu doar rol de examinator, ci și pe acela de colaborator, întrebând și răspunzând, în același timp, la întrebările studenților.

Structura cursului

- ❖ numărul unităților de învățare ce compun cursul: **12**
- ❖ evaluarea se va face prin intermediul temelor de autocontrol, conform modelului din curs.

Cerințe preliminare

- ❖ parcurgerea în prealabil a disciplinei „Organizarea profesiilor juridice”

Durata medie de studiu individual

O unitate de învățare trebuie parcursă în 2-3 ore de studiu individual.

Unitatea de învățare I

PRINCIPII ȘI REGULI FUNDAMENTALE ALE EXERCITĂRII PROFESIEI DE AVOCAT

I.1. Introducere

© Justiția se înfăptuiește prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești prevăzute de lege, potrivit art. 126 din Constituția României.

© Potrivit art. 131 din Constituția României, în activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii.

© Instanțele judecătorești și Ministerul Public alcătuiesc împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii, autoritatea judecătorească din România. Consiliul Superior al Magistraturii este, potrivit art. 133 din Constituție, garantul independenței justiției.

© *Ce sunt avocații? Fac aceștia parte din autoritatea judecătorească?*

Avocații nu fac parte din autoritatea judecătorească, însă, fără a fi investiți de stat cu funcția de a judeca, sunt chemați să participe la procesul de administrare a justiției. Ei sunt *parteneri indispensabili* ai justiției, fiind profesioniști ai dreptului care desfășoară activități conexe actului de justiție, în multe dintre cazurile deduse judecării, realizarea actului de justiție fiind imposibilă fără participarea acestora¹. Ei nu sunt funcționari publici, fiind asimilați acestora numai în situația în care atestă identitatea părților, conținutul și data unui act.

¹ Potrivit art. 38 din lege, în exercitarea profesiei, avocații sunt parteneri indispensabili ai justiției, ocrotiți de lege, fără a putea fi asimilați funcționarilor publici, cu excepția situațiilor în care atestă identitatea părților, a conținutului sau datei unui act.

© Exercițarea profesiei de avocat se face în condițiile și limitele impuse de Constituție, de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercițarea profesiei de avocat, de Statutul profesiei și de Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană, cod care se aplică și în România, ca fiind Codul deontologic al avocatului român, începând cu 1 ianuarie 2007.

© Principiile exercitării profesiei de avocat sunt reguli fundamentale ce reglementează întreaga activitate specifică profesiei de avocat.

1.2. Obiectivul acestei unități de învățare este acela al cunoașterii ideilor diriguitoare care guvernează întreaga activitate a avocației, indiferent de forma sau modalitatea de exercitare a profesiei, aceste principii conturând profilul profesional al avocatului și limitele de exercitare ale profesiei.

1.3. Enumerarea principiilor

Potrivit art. 1 și 2 din Legea nr. 51/1995, exercițarea profesiei de avocat este supusă următoarelor principii fundamentale:

- a) Principiul legalității
- b) Principiul libertății
- c) Principiul independenței
- d) Principiul autonomiei și descentralizării
- e) Principiul păstrării secretului profesional

- **Principiul legalității**

- **Presupune că:**

© Întreaga activitate a avocaților se circumscrie unui cadru legal bine definit, în exercițarea profesiei avocatul supunându-se numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

© Organizarea avocaturii (structura profesională și formele de exercitare a profesiei) respectă legea, statutul și codul deontologic.

● **Aspecte care se subsumează principiului legalității:**

© Profesia de avocat se exercită numai de avocați înscriși în tabloul baroului din care aceștia fac parte, toate barourile din România alcătuind Uniunea Națională a Barourilor din România (U.N.B.R.). În fiecare județ și în municipiul București există și funcționează un singur barou, constituit din toți avocații înscriși în tabloul avocaților².

© Prin Decizia nr. 15/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată în recurs în interesul legii, s-a statuat că fapta persoanei care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități, prevăzută de art. 348 C. pen.

© Prin Decizia nr. XXVII/2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată în recurs în interesul legii, s-a stabilit că asistența juridică acordată unui inculpat sau învinuit de către o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995 echivalează cu o lipsă de apărare a acestuia.

© Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B..R sunt interzise, iar în acest sens, actele de constituire și înregistrare sunt nule de drept, nulitate ce poate fi constatată și din oficiu [art. 5 alin. (4) din statut și art. 1 alin. (3) din lege].

© Folosirea fără drept a denumirilor „barou”, „Uniunea Națională a Barourilor din România” sau a însemnelor specifice profesiei ori purtarea robei de avocat în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune [art. 59 alin. (6) din lege].

© Există un monopol instituit prin lege cu privire la exercitarea avocaturii, în sensul că numai avocații înscriși într-un barou-membru al U.N.B.R. pot exercita în mod legal această profesie.

² Potrivit art. 3 din Statutul profesiei „Este interzisă, sub sancțiunile prevăzute de Lege, exercitarea oricărei activități specifice profesiei de avocat de către o persoană fizică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou și în tabloul avocaților sau, după caz, de către orice persoană juridică, cu excepția societății profesionale de avocați cu răspundere limitată”.